

Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m. (prop. 2005/06:19)

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker i betänkandet regeringens förslag om beskattning av statligt anställda under utlandsstationering. Ändring görs i inkomstskattelagen (1999:1229) som innebär att samma beskattningsregler införs för alla som stationeras utomlands av en statlig myndighet. Bara de ersättningar och förmåner från arbetsgivaren som anges i lagen för den utsändes och dennes familjs levnadskostnader skall vara undantagna från beskattning. För utrikesförvaltningens och Sidas utsända innebär ändringen att antalet skattefria ersättningar och förmåner reduceras medan möjligheterna att erbjuda skattefria ersättning för t.ex. barnomsorg ökar.

En ändring görs också i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring som innebär att den s.k. överhoppningsbara tiden för ersättning från försäkringen inte längre skall vara begränsad till sju år för medföljare.

Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2007.

Utgångspunkten är att ändringen i inkomstskattelagen skall vara statsfinansierat neutral. Kostnaderna för ändringen i lagen om arbetslöshetsförsäkring beräknas bli marginella och totalt sett inte innebära ökade statliga utgifter utan endast en omfördelning av medel mellan utgiftsområden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	6
Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m.	6
Reservation.....	10
Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m. (m, fp, kd, c)	10
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	11
Propositionen.....	11
Följdmotion.....	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	12
<i>Bilaga 3</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2005/06:UU2y.....	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m.

Riksdagen antar regeringens i bilaga 2 i detta betänkande återgivna förslag till

1. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),

2. lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:19 och avslår motion 2005/06:Sk1.

Reservation (m, fp, kd, c)

Stockholm den 29 november 2005

På skatteutskottets vägnar

Susanne Eberstein

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Susanne Eberstein (s), Gunnar Andrén (fp), Lennart Hedquist (m), Per Erik Granström (s), Per-Olof Svensson (s), Per Landgren (kd), Lennart Axelsson (s), Ulf Sjösten (m), Mats Berglind (s), Jörgen Johansson (c), Catharina Bråkenhielm (s), Stefan Hagfeldt (m), Britta Rådström (s), Fredrik Olovsson (s), Anne-Marie Ekström (fp), Per Rosengren (v) och Peter Rådberg (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlar utskottet regeringens proposition 2005/06:19 Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m. och en kommittémotion (kd) som väckts med anledning av propositionen. Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut redovisas i *bilaga 1*. Regeringens förslag till lagtext återges i *bilaga 2*. Utrikesutskottet har avgett ett yttrande i ärendet som fogas som *bilaga 3*.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229, IL) som innebär att samma beskattningsregler skall gälla för samtliga personer som stationeras utomlands av en statlig myndighet. För personer inom utrikesförvaltningen, biståndsverksamheten inom Sida och attachéer som stationeras utomlands innebär förslaget att antalet skattefria ersättningar och förmåner som utbetalas vid utlandsstationering reduceras. Samtidigt ökar möjligheterna för arbetsgivarna att erbjuda skattefria ersättningar för t.ex. barnomsorg.

Förslaget innebär vidare att endast de ersättningar och förmåner som anges i lagen och som utges för att ombesörja den utsändes och dennes familjs levnadskostnader är undantagna från beskattning. Dessutom gäller för skattefrihet att ersättningarna och förmånerna skall vara föranledda av stationeringen.

Ersättning för bostad på stationeringsorten och skäligen skolavgifter skall även i fortsättningen vara skattefria, liksom ett visst antal resor till och från tjänstgöringsorten som ersätts av arbetsgivaren.

Ersättning från arbetsgivaren för avgifter för förskoleverksamhet, skolbarnomsorg eller liknande skall inte tas upp till beskattning till den del avgifterna överstiger de normalt tillämpade avgifterna (motsvarande den s.k. maxtaxan) för sådan verksamhet i Sverige.

Ersättning i form av merkostnadstillägg skall undantas från beskattning till den del ersättningen motsvarar den normala ökningen av levnadskostnaderna för livsmedel, transporter och andra merkostnader på stationeringsorten.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007. Bestämmelserna skall tillämpas första gången vid 2008 års taxering. Äldre bestämmelser skall dock tillämpas på ersättningar och förmåner som utbetalats på grund av en utlandsstationering som har tillträtts före den 1 januari 2007.

Från och med den 1 september 2009 skall lagen tillämpas på samtliga ersättningar och förmåner som utbetalats på grund av en utlandsstationering, oavsett när stationeringen tillträdde.

I propositionen föreslås vidare en ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring som innebär att den s.k. överhoppningsbara tiden för ersättning från arbetslöshetsförsäkringen inte längre skall vara begränsad till sju år för medföljare till en person vars arbetsgivare har säte i Sverige och vars lön utbetalas från Sverige. Även denna bestämmelse föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Utskottets överväganden

Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om ändrad beskattning av statligt anställda under utlandsstationering och avslår en motion om att regeringen skall utreda möjligheten att utvidga tillämpningen av de nya bestämmelserna till vissa andra grupper.

Jämför reservation (m, fp, kd, c).

Bakgrund

En anställd som sänds utomlands av en svensk statlig arbetsgivare skall beskattas i Sverige för löner, förmåner och ersättningar som den svenska statliga arbetsgivaren betalar ut. Undantag görs i 11 kap. 21 § första stycket IL för utlandstillägg och liknande ersättningar och förmåner, såsom bostadskostnadsersättning och förmån av bostad för utomlands stationerad personal vid utrikesförvaltningen (UD) eller i svensk biståndsverksamhet (Sida). Sedan år 2002 görs även undantag enligt 11 kap. 21 a § IL för vissa ersättningar och förmåner till utomlands stationerad personal vid andra statliga myndigheter.

Bestämmelserna om skattefrihet är svårtolkade och otydliga och lämnar ett stort och opreciserat utrymme till arbetsmarknadsparterna där dessa i praktiken kan bestämma vilka ersättningar och förmåner som skall betalas ut och som inte skall tas upp till beskattning. De utsändas nettotinkomster kan till två tredjedelar bestå av utlandstillägg och kostnadsersättningar. Obalansen mellan lön och obeskattade tillägg kan få negativa konsekvenser för pensionen.

Mellan de berörda arbetsmarknadsparterna gäller ett avtal om anställningsvillkor för arbetstagare vid utrikesförvaltningen m.fl. under utlandsstationering (U-ALFA). Avtalet bygger på tanken att den som stationeras utomlands skall behålla sin vanliga lön under utlandsstationeringen och ges ersättning för uppkommande merkostnader i form av ökade levnads-kostnader som utlandsuppdragen medför. Ersättningarna och andra förmåner, som t.ex. fri bostad, är normalt skattefria. Den utsände är berättigad till ett s.k. utlandstillägg som består av tre delar, grundtillägg, medföljande-tillägg och hardshiptillägg, och som beloppsmässigt bestäms av Statens utlandslönenämnd.

Parterna har också träffat ett avtal som reglerar kostnadsersättningar och förmåner till statligt anställda i allmänhet vid en utlandsstationering (URA). Avtalet innehåller utöver bestämmelser om vad utlandskontraktet

bör innehålla regler om kostnadsersättningar och förmåner, t.ex. utlandstillägg och bostadsförmåner. Till skillnad från U-ALFA saknas hardshiptillägg och barnstillägg i URA och såväl grundtillägg som medföljande-tillägg är maximerade till vissa belopp.

Propositionen

Som ett led i strävandena att styra utvecklingen från obeskattade utlandstillägg till beskattad lön föreslås en gemensam reglering av de skattefria ersättningarna till samtliga utlandsstationerade personer vid de statliga myndigheterna. Bara de ersättningar och förmåner som anges i IL och som utges för att täcka den utsändes och dennes familjs privata levnadskostnader skall undantas från beskattning. För skattefrihet krävs att merkostnaden som ersätts är föranledd av stationeringen, dvs. det skall vara fråga om ökade levnadskostnader jämfört med om den utsände hade bott i Sverige. För vissa kategorier reduceras antalet skattefria ersättningar och förmåner. Samtidigt ökar möjligheterna att erbjuda skattefria ersättningar för t.ex. barnomsorg.

Ersättning för bostad på stationeringsorten och avgift för barns skolgång i grundskola, gymnasieskola eller liknande och avgift för barnets skolmåltider skall vara skattefria, liksom ersättning till den utsände och dennes familjemedlemmar för ett visst antal resor till och från stationeringsorten. Ersättning från arbetsgivaren för avgifter för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg eller liknande skall inte tas upp till beskattning till den del avgifterna överstiger den avgift som normalt tillämpas för sådan verksamhet i Sverige. Ersättning för att medföljande make, maka eller sambo går miste om förvärvsinkomster till följd av en utlandsstationering skall vara skattefri med ett belopp som motsvarar högst en tolfedel av tre och ett halvt prisbasbelopp per månad. Merkostnadstillägg skall undantas från beskattning till den del ersättningen motsvarar den normala ökningen av levnadskostnaderna för livsmedel, transporter och andra merkostnader på stationeringsorten. Hardshiptillägg skall inte längre vara skattefria utan behandlas som ett beskattat och pensionsgrundande lönetillägg. Slutligen skall ersättning för ökade utgifter eller merkostnader i samband med en förflyttning mellan stationeringsorter utomlands inte tas upp till beskattning.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering. Äldre bestämmelser skall tillämpas på ersättningar och förmåner som utbetalats på grund av utlandsstationering som har tillträtts före den 1 januari 2007. Från och med den 1 september 2009 skall lagen tillämpas på samtliga ersättningar och förmåner som utbetalats på grund av en utlandsstationering, oavsett när stationeringen tillträd-des.

Slutligen föreslås att den s.k. överhoppningsbara tiden för ersättning från arbetslöshetsförsäkringen inte längre skall vara begränsad till sju år för medföljare till en person vars arbetsgivare har säte i Sverige och vars lön utbetalas från Sverige. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Motionen

Kristdemokraterna yrkar i kommittémotion Sk1 av Per Landgren m.fl. att regeringen skall utreda möjligheterna att utsträcka motsvarande skattefrihet för förmåner till utlandsstationerade personer som arbetar för ideella organisationer. Motionärerna anser i likhet med regeringen att en utlandsstationering innebär särskilda ekonomiska uppoffringar för den enskilde och dennes hushåll. Situationen är däremot inte unik för statligt anställda, utan det finns utlandsstationerade svenskar i ideella biståndsorganisationer och trossamfund som arbetar under snarlika förhållanden.

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet tillstyrker propositionen i de delar som faller inom utskottets beredningsområde. Utrikesutskottet anför att de praktiska konsekvenserna av ändringarna delvis är avhängiga av förhandlingar mellan arbetsgivare och de fackliga organisationerna, vilket gör det svårt att helt förutse hur förslaget kommer att påverka de utlandsstationerades villkor. Regeringskansliet, Sida och berörd personal är betjänta av regler som inte med jämna mellanrum blir ifrågasatta. Utrikesutskottet välkomnar förslag om regler om beskattning och skattefrihet som ligger i linje med skattesystemets allmänna principer. Det är angeläget att staten, i den alltmer tilltagande konkurrensen med internationella organisationer och näringsliv, förmår rekrytera och behålla kvalificerad arbetskraft. Det är av stor vikt att den enskilde arbetstagarens möjligheter att inrätta sitt privatliv efter egna preferenser vad avser familjeliv och relationer så långt möjligt säkerställs. En förutsättning för detta, framhåller utrikesutskottet, är att de medföljandes villkor också i fortsättningen kan garantera ett fungerande socialt och ekonomiskt skyddsnät.

Skatteutskottets ställningstagande

Skatteutskottet anser att lagförslaget innebär att reglerna för utlandsstationerade blir tydligare och mer förutsebara genom att det nu uttryckligen anges vilka ersättningar som är skattefria och i vissa fall vilka beloppsrammar som gäller. Omläggningen från obeskattade utlandstillägg till beskattad lön bringar systemet i bättre samklang med vad som i allmänhet gäller på skatteområdet när det gäller ersättningar från arbetsgivaren. I materiellt hänseende är det som utrikesutskottet anfört möjligt att helt överblicka förslagets effekter för de utlandsstationerade först sedan ett nytt avtal träffats mellan de berörda arbetsmarknadsparterna. Skatteutskottet instämmer med

utrikesutskottet när det gäller betydelsen av att villkoren i det reformerade systemet möjliggör för staten att rekrytera och behålla kvalificerad personal för utlandsstationering och att villkoren för de medföljande beaktas i det sammanhanget.

Skatteutskottet anser i likhet med regeringen att de förhållanden som präglar utlandstjänsten för statens representanter motiverar särskilda skatte-regler och att det inte finns anledning att utsträcka tillämpningen till andra grupper.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motion Sk1.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstagande har föranlett följande reservation.

Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m. (m, fp, kd, c)

av Gunnar Andrén (fp), Lennart Hedquist (m), Per Landgren (kd), Ulf Sjösten (m), Jörgen Johansson (c), Stefan Hagfeldt (m) och Anne-Marie Ekström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:19 och motion 2005/06:Sk1.

Ställningstagande

En utlandsstationering innebär särskilda ekonomiska uppoffringar för den enskilde och dennes hushåll. Det gäller t.ex. medföljande som ger upp en inkomst i Sverige för att kunna följa med. Det är viktigt att den utsändes möjligheter att inrätta sitt privatliv efter egna preferenser vad avser familjeliv och relationer så långt möjligt säkerställs i det reformerade systemet.

Vi anser att regeringen misstar sig när man anför att de speciella förhållanden som präglar utlandstjänsten för statligt anställda motiverar särskilda skatteregler och att liknande skäl inte kan åberopas för att låta andra grupper omfattas av skattereglerna. Vi menar tvärtom att det finns utlandsstationerade svenskar som verkar under snarlika förhållanden som statsanställda och att regeringen därför bör utreda möjligheterna att utvidga de aktuella särbestämmelserna till utsända från ideella biståndsorganisationer och trosamfund. Vad ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2005/06:19 Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
2. lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Följdmotion

2005/06:Sk1 av Per Landgren m.fl. (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda möjligheten att utsträcka motsvarande skattefrihet för förmåner till utlandsstationerade statligt anställda också till utlandsstationerade personer som arbetar för ideella organisationer.

—

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Häri genom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229) dels att 11 kap. 21 a §¹ skall upphöra att gälla, dels att 11 kap. 21 § och 27 §§ samt 12 kap. 3 §² skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.**21 §**

Utlandstillägg och liknande ersättningar och förmåner, såsom bostadskostnadsersättning och förmån av bostad, till sådan personal vid den svenska utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet som är stationerad utomlands skall inte tas upp.

Ersättningar och förmåner till utomlands stationerad personal vid en statlig myndighet skall inte tas upp, om ersättningen eller förmånen är föranledd av stationeringen och avser

- 1. bostad på stationeringsorten,*
- 2. avgift för barns deltagande i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg eller liknande och avgift för barnets måltider där, dock endast till den del avgiften överstiger den avgift som normalt tillämpas för sådan verksamhet i Sverige,*
- 3. avgift för barns skolgång i grundskola, gymnasieskola eller liknande och avgift för barnets skolmåltider,*
- 4. egna och familjemedlemmars resor till och från stationeringsorten, dock högst fyra resor per person och kalenderår,*
- 5. medföljandetillägg för make, maka eller sambo, som på grund av stationeringen går miste om egen förvärvsinkomst, till den del tillägget inte överstiger en tolfte-*

¹ Senaste lydelse 2001:908.

² Senaste lydelse 2003:475.

del av tre och ett halvt prisbasbelopp per månad, och

6. merkostnadstillägg till den del det inte överstiger ett belopp som motsvarar den normala ökningen av levnadskostnaderna för den anställde och för medföljande familjemedlemmar när det gäller livsmedel, transporter och andra merkostnader på stationeringsorten.

Ersättningar för ökade levnadskostnader eller för skolvigifter för barn och förmån av bostad från Styrelsen för Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) skall inte tas upp av sådana forskare vid SIPRI som

- är utländska medborgare,
- är kontraktsanställda på bestämd tid, och
- vid tidpunkten för anställningen hos SIPRI inte är bosatta i Sverige.

27 §

Ersättning för utgifter för flyttning när en skattskyldig på grund av byte av verksamhetsort flyttar till en ny bostadsort skall inte tas upp, om ersättningen betalas av allmänna medel eller av arbetsgivaren. Om ersättningen för utgifter för flyttning också omfattar ersättning för körning med egen bil, skall denna ersättning dock tas upp som intäkt till den del den överstiger avdragsbeloppet enligt 12 kap. 27 §.

Som utgift för flyttning räknas utgifter för emballering, packning, transport och uppackning av den skattskyldiges och hans familjs bohag och övriga lösa saker, transport av den skattskyldige och hans familj från den gamla till den nya bostadsorten samt liknande utgifter. Som utgift för flyttning räknas däremot inte andra utgifter i samband med flyttningen såsom utgifter för resor till och från arbetsplatsen, hemresor, dubbel bosättning och förlust vid försäljning av bostad eller andra tillgångar.

Flyttningsbidrag som lämnas av arbetsmarknadsmyndigheter skall inte tas upp.

Ersättning till personal vid en statlig myndighet för andra utgifter eller merkostnader än som avses i första och andra stycket skall inte tas upp, om utgifterna eller merkostnaderna uppkommer som en nödvändig följd av en förflyttning till eller från en stationeringsort utomlands eller mellan orter i utlandet.

12 kap.

3 §

Om den skattskyldige får sådan ersättning som enligt 11 kap. 21, 21 a, 26 a eller 28 § inte skall tas

Om den skattskyldige får sådan ersättning som enligt 11 kap. 21, 26 a, 27 § fjärde stycket eller 28 §

upp, får de utgifter som ersättning- inte skall tas upp, får de utgifter
 en är avsedd att täcka inte dras av. som ersättningen är avsedd att
 täcka inte dras av.

Om den skattskyldige får sådant skattefritt stöd eller bidrag vid utbildning eller arbetslöshet som avses i 11 kap. 27 § tredje stycket, 34 § andra stycket och 35 §, får de utgifter som stödet eller bidraget är avsett att täcka inte dras av.

Utgifter som täcks av sådana ersättningar till utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner som enligt 11 kap. 22 § och 23 § första stycket 2 inte skall tas upp, får inte heller dras av.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering.

2. Äldre bestämmelser skall dock tillämpas på ersättningar och förmåner som utbetalats på grund av en utlandsstationering som har tillträtts före den 1 januari 2007. Från och med den 1 september 2009 skall denna lag tillämpas på samtliga ersättningar och förmåner som utbetalats på grund av en utlandsstationering, oavsett när stationeringen tillträdde.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 17 a §³ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 a §

Tid som enligt 16, 17 eller 23 §§ inte skall räknas in i ramtiden får omfatta högst sju år.

Detta gäller dock inte för sökande som avses i 16 § 7.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

³ Senaste lydelse 2000:1460.

BILAGA 3

Utrikesutskottets yttrande 2005/06:UU2y

Förändrade regler om beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m.

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har vid sammanträde den 13 oktober 2005 beslutat att bereda utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2005/06:19 Beskattning av statligt anställda under utlandsstationeringen m.m. jämte eventuella motioner.

Utrikesutskottet väljer i det följande att yttra sig över propositionen utifrån de aspekter som har direkt anknytning till utskottets beredningsområde.

Ärendet och dess beredning

Under hösten 2002 beslutade regeringen att en särskild utredning skulle genomföras för att förutsättningslöst se över arbetsvillkor och ersättningsystem under utlandsstationering för arbetstagare inom utrikesförvaltningen och i biståndsverksamheten inom Sida samt för vissa attachéer (dir. 2002:133).

Bakgrunden var ett tidigare uttalande av regeringen att man avsåg att snarast utreda arbetsvillkor och ersättningssystem för denna kategori anställda. Uttalandet gjordes i samband med införandet av skattefrihet för vissa ersättningar och förmåner till annan utomlands stationerad personal vid statliga myndigheter (prop. 2001/02:18. bet. 2001/02:SkU5, rskr. 2001/02:61). I utredarens uppdrag ingick att se över de nuvarande reglerna om skattefrihet för kostnadsersättningar och förmåner som betalas ut under utlandsstationering för de berörda personalkategorierna.

Utredaren överlämnade i februari 2004 betänkandet Utlandstjänstens villkor – Arbetsvillkor, ersättningssystem och skatteregler för statligt anställda under utlandsstationering (SOU 2004:24). Betänkandet har remissbehandlats.

Regeringen föreslår i proposition 2005/06:19 Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m. vissa ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229) som innebär att samma beskattningsregler skall gälla för samtliga personer som stationeras utomlands av en statlig myndighet.

Propositionen har remitterats till skatteutskottet. Den 13 oktober 2005 beslutade skatteutskottet att bereda utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2005/06:19 Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m.

Inom ramen för ärendets beredning har en föredragning av kabinetssekreterare Hans Dahlgren och personalchefen vid UD Inger Höjer ägt rum inför utrikesutskottet den 29 september 2005.

Vidare har representanter för de fackliga organisationerna Utrikesförvaltningens personalförening (UPF) och Fackförbundet ST inom Utrikesförvaltningen (ST-UF), samt SAK – Föreningen för utrikesförvaltningens medföljare – beretts tillfälle att besöka utrikesutskottet den 25 oktober 2005 och därvid framfört synpunkter.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229) som innebär att samma beskattningsregler skall gälla för samtliga personer som stationeras utomlands av en statlig myndighet. För personer inom utrikesförvaltningen, biståndsverksamheten inom Sida och attachéer som stationeras utomlands innebär förslaget att antalet skattefria ersättningar och förmåner som utbetalas vid utlandsstationering reduceras. Samtidigt ökar möjligheterna för arbetsgivarna att erbjuda skattefria ersättningar för t.ex. barnomsorg.

Förslaget innebär vidare att endast de ersättningar och förmåner som anges i lagen och som utges för att ombesörja den utsändes och dennes familjs levnadskostnader är undantagna från beskattning. Dessutom gäller för skattefrihet att ersättningarna och förmånerna skall vara föranledda av stationeringen.

Ersättning för bostad på stationeringsorten och skäliga skolavgifter skall även i fortsättningen vara skattefria, liksom ett visst antal resor till och från tjänstgöringsorten som ersätts av arbetsgivaren. Ersättning från arbetsgivaren för avgifter för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg eller liknande skall inte tas upp till beskattning till den del avgifterna överstiger de normalt tillämpade avgifterna (motsvarande den s.k. maxtaxan) för sådan verksamhet i Sverige.

Ersättning i form av merkostnadstillägg skall undantas från beskattning till den del ersättningen motsvarar den normala ökningen av levnadskostnaderna för livsmedel, transporter och andra merkostnader på stationeringsorten.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007. Bestämmelserna skall tillämpas första gången vid 2008 års taxering. Äldre bestämmelser skall dock tillämpas på ersättningar och förmåner som utbetalats på grund av en utlandsstationering som har tillträtts före den 1 januari 2007. Från och med den 1 september 2009 skall lagen tillämpas på samtliga ersättningar och förmåner som utbetalats på grund av en utlandsstationering, oavsett när stationeringen tillträdde.

I propositionen föreslås vidare en ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring som innebär att den s.k. överhoppningsbara tiden för ersättning från arbetslöshetsförsäkringen inte längre skall vara begränsad till sju år för medföljare till en person vars arbetsgivare har säte i Sverige och vars lön utbetalas från Sverige. Även denna bestämmelse föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Utskottets överväganden

Utskottet vill inledningsvis erinra om att de praktiska konsekvenserna av de i propositionen föreslagna reglerna om beskattning av statligt anställda under utlandsstationering delvis är avhängiga de förhandlingar som väntas äga rum mellan arbetsgivaren och berörda fackliga organisationer. Det är därför svårt att tillfullo förutse hur förslaget kommer att påverka de utlandstationerades villkor.

Utskottet konstaterar att reglerna om skattefrihet för kostnadsersättningar och förmåner till utlandsstationerade anställda i Regeringskansliet och Sida har varit uppe till diskussion vid flera tillfällen under senare år. Utskottet anser, liksom regeringen, att såväl Regeringskansliet och Sida som berörd personal är betjänta av regler om beskattning av utlandsersättningarna som inte med jämna mellanrum blir ifrågasatta. Utskottet välkomnar bl.a. därför regeringens förslag om införande av regler om beskattning och skattefrihet, vilka ligger i linje med de allmänna principer som bildar grunden för det svenska skattesystemet.

Utskottet vill understryka att den utlandstationerade personalens arbetsinsatser för Sverige är av stor betydelse för vårt land och för dess roll i världen. Det är angeläget att staten, i den alltmer tilltagande konkurrensen med internationella organisationer och näringsliv, förmår rekrytera och behålla kvalificerad arbetskraft som kan hantera de mångsidiga och ofta svårförutsägbara krav som arbete för Sverige i utlandet medför.

Utskottet vill i detta sammanhang lyfta fram de villkor vid utlandsstationering som gäller för familjemedlemmar, s.k. medföljare, till utrikesförvaltningens personal. Utskottet anser att svensk statsanställd personal i utlandet bör vara representativ för Sveriges befolkning. Det är därför av stor vikt att den enskilde arbetstagarens möjligheter att inrätta sitt privatliv efter egna preferenser vad avser familjeliv och relationer så långt är möjligt säkerställs. En förutsättning för detta är att de medföljandes villkor också framgent kan garantera ett fungerande socialt och ekonomiskt skyddsnät.

Med det ovan sagda tillstyrker utskottet regeringens proposition 2005/06: 19 Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m., i de delar som faller inom utskottets beredningsområde.

Stockholm den 15 november 2005

På utrikesutskottets vägnar

Urban Ahlin

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Urban Ahlin (s), Gunilla Carlsson i Tyresö (m), Berndt Ekholm (s), Carina Hägg (s), Holger Gustafsson (kd), Alice Åström (v), Göran Lindblad (m), Kaj Nordquist (s), Birgitta Ohlsson (fp), Ewa Björling (m), Veronica Palm (s), Lotta Hedström (mp), Anita Johansson (s), Nina Lundström (fp), Annika Qarlsso (c) och Inger Lundberg (s).